

Ochrana spotrebiteľa v Európskej únii

JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD.

Justičná akadémia SR, Pezinok

úvod:

- Existuje samostatné spotrebiteľské právo **SR** ?
- Existuje samostatné spotrebiteľské právo **EÚ** ?
- Existuje samostatné **medzinárodné** spotrebiteľské právo ?
  - právne normy sú bud' „zmiešané“ (smernice EÚ – zákony SR) alebo bez ostatných neaplikovateľné

2

	<h2>Príklad</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ Letecký pasažier (SK) odlieta z Bratislavы do Londýna, írskou leteckou spoločnosťou (letenka zakúpená cez internet) <ul style="list-style-type: none"> - lietadlo má meškanie, batožina sa stratí ■ Ktorý právny predpis použijem? ■ Čl. 7 ods. 5 Ústavy – čl. 7 ods. 2 Ústavy – čl. 300 odst. 7 Zmluvy o založení ES <p style="text-align: right;">3</p>
--	--

	<h2>Slovenské právo – právo EÚ – medzinárodné právo</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dohovor o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor) z 28. mája 1999 ■ MD nadobudol platnosť 4. 11. 2003 na základe článku 53 ods. 6 a pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť v ten istý deň ■ nariadenie č. 261/2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov <p style="text-align: right;">4</p>
--	---

Riešenie kolízie právnych poriadkov

- podľa článku **300 ods. 7 ZES**, „dohody uzavreté podľa podmienok stanovených v tomto článku sú záväzné pre orgány spoločenstva a členské štáty“.
- Podľa judikatúry Súdneho dvora majú tieto **dohody prednosť pred predpismi sekundárneho práva** Spoločenstva (rozsudky z 10. septembra 1996, Komisia/Nemecko, C-61/94, Zb. s. I-3989, bod 52, a z 1. apríla 2004, Bellio F.II, C-286/02, Zb. s. I-3465, bod 33).
- Montrealský dohovor podpísaný Spoločenstvom 9. decembra 1999 na základe článku 300 ods. 2 ES bol schválený rozhodnutím Rady z 5. apríla 2001, a pokiaľ ide o Spoločenstvo, nadobudol platnosť 28. júna 2004.
- Z toho vyplýva, že od tohto posledného uvedeného dátumu tvoria **ustanovenia tohto dohovoru podľa ustálenej judikatúry integrálnu súčasť právneho poriadku Spoločenstva** (rozsudky z 30. apríla 1974, Haegeman, 181/73, Zb. s. 449, bod 5, a z 30. septembra 1987, Demirel, 12/86, Zb. s. 3719, bod 7). ⁵

Montrealský dohovor - nároky

- **Meškanie letu** (čl. 17 a 22 odst. 1):
Dopravca je zodpovedný za škodu spôsobenú omeškaním v leteckej preprave cestujúcich, batožiny alebo nákladu (dopravca však nie je zodpovedný za škodu spôsobenú omeškaním, ak dokáže, že on, jeho pracovníci a agenti vykonali všetky opatrenia, ktoré sa môžu odôvodnenie požadovať na zabránenie škody, alebo že bolo nemožné z jeho alebo z ich strany vykonať takéto opatrenia)
- **Meškanie (strata) batožiny** (čl. 17 odst. 3, čl. 22 odst. 2)
Ak dopravca pripraví stratu zapísanej batožiny alebo ak zapísaná batožina neprišla do 21 dní po dni, keď mala byť dopravená, cestujúci je oprávnený uplatniť si voči dopravcovi práva, ktoré vyplývajú zo zmluvy o preprave.
Pri preprave batožiny je zodpovednosť dopravcu v prípade zničenia, straty, poškodenia alebo omeškania obmedzená na 1 000 zvláštnych práv čerpania pre každého cestujúceho. ⁶

Montrealský dohovor – príslušnosť súdu (čl. 33)

- Žaloba na náhradu škody musí byť podaná (podľa vol'by žalobcu):
na území jedného zo štátov, ktoré sú stranami,
A) bud' na súde v mieste sídla dopravcu, alebo
B) v mieste jeho hlavného miesta podnikania, alebo
C) tam, kde má obchodné miesto, v ktorom bola
uzavretá zmluva o preprave, alebo
D) na súde v mieste určenia.

7

Montrealský dohovor – postupná preprava (čl. 36)

- V prípade prepravy uskutočnej rôznymi následnými dopravcami a spadajúcich pod definíciu ustanovenú v článku 1 ods. 3 každého dopravcu, ktorý prijme cestujúcich, batožinu a náklad, podlieha pravidlám ustanoveným týmto dohovorom a je považovaný za jednu zo zmluvných strán zmluvy o preprave, ak sa zmluva týka časti prepravy uskutočnej pod jeho dohľadom.
- V prípade prepravy takejto povahy môže cestujúci alebo ktorakol'vek osoba oprávnená na náhradu v jeho mene uplatniť nárok **výlučne proti dopravcovi, ktorý výkonal tú časť prepravy, počas ktorej sa vyskytla nehoda alebo omeškanie**, okrem prípadu, keď prvý dopravca prevezme výslovnou dohodou zodpovednosť za celú cestu.

8

nariadenie 261/2004

- **Nariadenie EP a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmiernení nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91**
- *mimoriadne vydanie v slovenskom jazyku Kapitola 07 Zväzok 08 S. 10 - 16*
- Pôsobnosť nariadenia (čl. 3)
  - a) pri cestujúcich odletajúcich z letiska umiestneného na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy;
  - b) pri cestujúcich odletajúcich z letiska umiestneného v tretej krajine na letisko, ktoré sa nachádza na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy, pokiaľ im nebola poskytnutá protislužba alebo náhrada a pomoc v tejto tretej krajine, ak prevádzkujúcim leteckým dopravcom je dopravcom spoločenstva;

9

nariadenie 261/2004

Článok 6

Meškanie

1. Ked' prevádzkujúci letecký dopravca odôvodnene očakáva, že let bude mať meškanie voči plánovanému času odletu:
    - a) dve hodiny alebo viac v prípade letov do vzdialosti 1500 km alebo menej; alebo
    - b) tri hodiny alebo viac v prípade všetkých letov v rámci spoločenstva nad 1500 km a všetkých ostatných letov od 1500 km do 3500 km; alebo
    - c) štyri hodiny alebo viac v prípade letov, ktoré nespadajú pod písmená a) alebo b), **prevádzkujúci letecký dopravca cestujúcim ponúkne:**
  - i) pomoc bližšie určenú v článku 9 ods. 1 písm. a) a článku 9 ods. 2 (občerstvenie, dva telef. hovory); a
  - ii) ked' sa odôvodnene očakáva, že čas odletu bude aspoň deň po pôvodne označenom čase odletu, pomoc podľa článku 9 ods. 1 písm. b) a článku 9 ods. 1 písm. c); (hotel a preprava) a
  - iii) ked' je meškanie aspoň päť hodín, pomoc podľa článku 8 ods. 1 písm. a) – úhrada letenky.
- 2. V každom prípade sa pomoc ponúka v časových limitoch ustanovených vyššie v súvislosti s každou kategóriu vzdialenosťi.

10

	<p>C-344/04 IATA a ELFAA v. Department for Transport</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Je potrebné konštatovať, že akékol'vek meškanie v leteckej doprave cestujúcich, a predovšetkým ak je veľké, môže spôsobiť vo všeobecnosti dva druhy škody. ■ Na jednej strane príliš veľké meškanie môže spôsobiť <u>škody takmer rovnaké</u> pre všetkých cestujúcich, ktorých náprava môže mať formu štandardizovanej a okamžitej pomoci alebo starostlivosti pre všetkých dotknutých napríklad v podobe občerstvenia, stravy, ubytovania alebo telefonických hovorov. ■ Na druhej strane môžu cestujúci utrpieť <u>individuálnu škodu</u> súvisiacu s dôvodom ich cesty, ktorej náhrada vyžaduje posúdenie rozsahu spôsobených škôd od prípadu k prípadu a ktorá preto môže byť nahradená len <i>a posteriori</i> a individuálne. <p><i>BOD 43 rozsudku</i></p>
	11

	<p>C-173/07 Emirates Airlines – Direktion für Deutschland v. Diether Schenkel <i>- pôsobnosť nariadenia 261/2004</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ To isté nariadenie vo svojom článku 3 s názvom „Pôsobnosť“ uvádza: <ul style="list-style-type: none"> „1. Toto nariadenie sa uplatňuje: <ul style="list-style-type: none"> a) pri cestujúcich odletajúcich z letiska umiestneného na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy [ES]; b) pri cestujúcich odletajúcich z letiska umiestneného v tretej krajine na letisko, ktoré sa nachádza na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy, pokiaľ im nebola poskytnutá protislužba alebo náhrada a pomoc v tejto tretej krajine, ak prevádzkujúcim leteckým dopravcom je dopravca spoločenstva. <p>Pán Schenkel si v Nemecku u Emirates rezervoval cestu lietadlom z Düsseldoru (Nemecko) do Manily a späť cez Dubaj (Spojené arabské emiraty).</p> <p>V rezervácii pána Schenkela na cestu späť bol uvedený odlet z Manily 12. marca 2006. Tento let bol v dôsledku technických problémov zrušený. Pán Schenkel napokon odletel z Manily 14. marca 2006 a ten istý deň priletel do Düsseldoru.</p> <p>Pán Schenkel podal proti Emirates žalobu na Amtsgericht Frankfurt am Main, v ktorej žiadal od tejto spoločnosti náhradu vo výške 600 eur na základe článku 5 ods. 1 písm. c) a článku 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 261/2004.</p> <p>Emirates uviedla, že let tam a let späť sa považujú za dva samostatné lety. Okrem toho Emirates nemá licenciu udelenú členským štátom podľa článku 2 písm. c) nariadenia Rady (EHS) č. 2407/92 z 23. júla 1992 o licenciach leteckých dopravcov (U. v. ES L 240, s. 1; Mim. vyd. 06/002, s. 3).¹²</p>
--	--

Pramene spotrebiteľského práva SR I.

- zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o spotrebiteľoch
- zákon č. 18/1996 Z.z. o cenách
- zákon č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sietových odvetviach a o zmene niektorých zákonov
- zákon č. 264/1999 Z.z. technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 294/1999 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom

13

Pramene spotrebiteľského práva SR II.

- zákon č. 108/2000 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji
- zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch
- zákon č. 281/2001 Z.z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr
- zákon č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov

14

Ochrana spotrebiteľa v práve EÚ – primárne právo

- **Zmluva o založení Európskeho spoločenstva z 25.3. 1957, účinná od 1.1. 1958** (v znení Zmluvy z Nice)

HLAVA XIV OCHRANA SPOTREBITEĽA Článok 153

1. Na podporu záujmov spotrebiteľov a zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov prispieva spoločenstvo k ochrane zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov ako aj k podporovaniu ich práva na informácie, na vzdelenanie a na združovanie na ochranu ich záujmov.
2. Požiadavky ochrany spotrebiteľov sa berú do úvahy pri určovaní a uskutočňovaní iných politík a činností spoločenstva.
3. Spoločenstvo prispieva k dosiahnutiu cieľov uvedených odseku 1 prostredníctvom:
  - a) opatrení prijatých na základe článku 95 v rámci vytvárania vnútorného trhu;
  - b) opatrení, ktoré podporujú, dopĺňajú a sledujú politiku členských štátov.
5. Opatrenia prijaté na základe odseku 4 nebránia žiadnemu členskému štátu zachovávať alebo zavádzat' prísnejšie ochranné opatrenia. Takéto opatrenia musia byť zlučiteľné s touto zmluvou a oznamujú sa Komisií.

15

Ochrana spotrebiteľa v práve EÚ – sekundárne právo I.

- Ochrana zdravia a bezpečnosti spotrebiteľa

- smernica 85/374/EHS o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky
- smernica 2001/95/ES o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (zrušila 92/59/EHS od 15.1. 2002 +2)

- Ochrana hospodárskych záujmov spotrebiteľov, podpora informovanosti a výchovy spotrebiteľa

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12. decembra 2006 o klamlivej a porovnávacej reklame (zrušila 84/450/EHS od 27.12. 2006+1)
- smernica 85/577/EHS na ochranu spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov

16

Ochrana spotrebiteľa v práve EÚ – sekundárne právo II.

- smernica 90/314 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb
- smernica 87/102 o approximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (do 11.05. 2010)
- smernica 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS
- smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách
- smernica 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu
- smernica 97/7/ES o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku
- smernica 1999/44/ES o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar
- smernica 98/6/ES o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi
- smernica Komisie 97/47/ES z 28. júla 1997, ktorá mení a dopĺňa¹⁷ prílohy k smerniciam Rady 77/101/EHS, 79/373/EHS a 91/357/EHS

Ochrana spotrebiteľa v práve EÚ – sekundárne právo III.

- smernica 2000/31/ES o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode)
- smernica 2002/19/ES o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení (prístupová smernica)
- smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby)
- smernica č. 2002/47/ES o dohodách o finančných zárukách
- smernica 2002/65/ES o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku a o zmene a doplnení smernice Rady 90/619/EHS a smerníc 97/7/ES a 98/27/ES
- smernica 2002/83/ES o životnom poistení
- smernica 98/27/ES o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov

18

	<h2>Kolízie medzi právom SR a právom EÚ</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ Čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy SR ■ ZES, 26/62 Van Gend Loos, 6/64 Costa ■ bezprostredná aplikovateľnosť <ul style="list-style-type: none"> ■ čl. 249 SES (nariadenia) ■ prednosná aplikovateľnosť pred akýmikol'vek ustanoveniami vnútrostátneho práva ■ priamy účinok (práv a povinností) <ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Flaminio Costa (6/64)</i> ■ <i>Simmenthal II (106/77)</i>
--	---

19

	<h2>prednosť a priamy účinok smerníc</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ smernice majú len vertikálny priamy účinok <ul style="list-style-type: none"> - zakladá práva pre jednotlivcov voči štátu - ak je ustanovenie dostatočne presné a určité - uplynula lehota na transpozíciu smernice (<i>41/74 Van Duyn, 148/78 Ratti, C-91/92 Faccini Dori</i>) ■ ČS zodpovedá za škodu spôsobenou netransponovaním smernice <ul style="list-style-type: none"> (<i>C-6 a 9/90 Francovich</i>) ■ nepriamy účinok <ul style="list-style-type: none"> (<i>C-106/89 Marleasing, C-240/98 a C-244/98 Océano₂₀ Grupo Editorial SA</i>)
--	---

Pravidlá výkladu práva ES

- **nezávisle na vnútroštátnom práve** (zhodná vo všetkých členských štátach)
  - **s prihliadnutím k cieľom nariadenia**
  - a s prihliadnutím k jeho **systematickému usporiadaniu** a jednotlivým **jazykovým verziám**

  - jazykový, systematický a teleologický výklad
  - **ak určitý právny vzťah spadá do pôsobnosti viacerých smerníc (o ochrane spotrebiteľa), nemožno aplikáciou jednej smernice vylučovať aplikáciu smernice inej**
- (C-423/97 Travel Vac SL)

21

C-283/81 „CILFIT“ rozsudok Súdneho dvora zo 6. októbra 1982

CHYBNÝ PREKLAD PRÁVA ES - EÚ

17. Predovšetkým treba vziať do úvahy to, že texty komunitárneho práva sú uverejňované vo viacerých jazykoch a že rôzne jazykové verzie majú rovnakú platnosť. **Interpretácia ustanovenia komunitárneho práva teda vyžaduje porovnanie rôznych jazykových verzí.**

18. Ďalej si treba všimnúť, aj v prípade presnej zhody jazykových verzií, že **komunitárne právo používa terminológiu jemu vlastnú**. Treba zdôrazniť, že **právne pojmy nemajú nevyhnutne rovnaký obsah v komunitárnom práve a v rôznych právnych poriadkoch členských štátov**.

19. Nakoniec každé ustanovenie komunitárneho práva **musí byť zaradené vo svojom kontexte a interpretované vo svetle súhrnu ustanovení tohto práva, jeho cieľov a stavu jeho vývoja k obdobiu, v ktorom sa má toto ustanovenie aplikovať**.

- v prípade **protirečivého prekladu** komunitárnych právnych predpisov **nemá Súdny dvor žiadne pravidlo**, ktorý jazyk – **preklad** normy je nutné považovať za rozhodujúci.

22

	<p>Rozsudok Súdneho dvora z 19. apríla 2007, C-63/06, UAB Profisa</p>
	<p><u>Neexistujúci (chýbajúci) preklad smernice transponovanej do vnútrostátneho práva</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ sémantický výklad – zriedkavý ■ porovnávací jazykový výklad: <ul style="list-style-type: none"> a) zákazu izolácie a b) zákazu majorizácie

23

	<p>súkromnoprávna vs. verejnoprávna ochrana spotrebiteľa</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ druh noriem z hľadiska záväznosti (kogentné vs. dispozitívne) ■ spôsob výkladu právnych predpisov ■ spôsob aplikácie právnych predpisov, resp. ich vynútitelnosť (súkromnoprávna žaloba vs. správna žaloba, trestné konania a pod.) ■ súkromnoprávna ochrana – následná ■ verejnoprávna ochrana – preventívna (vyžaduje aktivitu

24

	<h2 style="text-align: center;">Spotrebiteľské zmluvy - úvod</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ Všeobecné ustanovenia – §§ 52 až 60 Občianskeho zákonníka ■ Dôvody novej úpravy: <ul style="list-style-type: none"> - harmonizácia s právom ES <ul style="list-style-type: none"> i) smernica 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ii) smernica 94/47/ES o kúpe práva na sezónne užívanie nehnuteľností <p>Dôsledky :</p> <ul style="list-style-type: none"> - kogentný charakter ustanovení – pokial' ide o zmluvné podmienky – (účelom je vyrovnáť nerovné postavenie medzi spotrebiteľom a obchodníkom – profesionálom, ten nemôže ovplyvniť obsah zmluvy, zmluvnú stranu, nižšie povedomie o práve, čas riešiť právne konflikty)
	<h2 style="text-align: center;">Spotrebiteľské zmluvy - § 52 Občianskeho zákonníka</h2> <ul style="list-style-type: none"> - zák. č. 150/2004 Z.z. od 1.4. 2004 - do 31.12. 2007 (Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.) - zák.č. 568/2007 Z.z. od 1.1. 2008 <p>(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypustili sa konkrétné zmluvné typy, kt. sa považovali za spotrebiteľskú zmluvu - vypustila sa odplatosť pri iných zmluvných typoch - vypustilo sa obmedzenie SZ 8. časťou OZ - vypustil sa predpoklad na strane spotrebiteľa – že nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy - vhodnosť pojmu „spotrebiteľská zmluva“ ■ pojem „spotrebiteľská zmluva“ (fr,es,it: zmluvy dojednané so spotrebiteľom) <ul style="list-style-type: none"> - každé ďalšie vymedzenie – lex specialis

	<h2>Aplikovateľná právna úprava</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ktorá právna norma a v akom znení je použiteľná na spotrebiteľskú zmluvu? ■ Rozsudok NS ČR sp.zn. 33 Odo 1351/2004 z 29.11. 2005 - 25 Cdo 1957/2000 - právna úprava spotrebiteľských zmlúv sa bude aplikovať na právny vzťah podľa účinnosti právnej úpravy v dobe uskutočnenia právneho úkonu ■ Poukaz žalovaného na rozpor smluvních ujednáni s právnimi normami platnými v zemích Evropskej unie není prípadný, neboť v dobe uzavrenia smlouvy Česká republika členom unie nebyla a pôsobnosť smernici Rady EÚ (z 20. 12. 1985, č. 85/577/EHS, o ochrane spotrebiteľa pri smlouvach sjednávaných mimo obchodnú provozovnu) reciprokovala do našeho právneho rádu s účinnosťou od 1. 1. 2001 až novela občanského zákoníku provedená zákonom č. 376/2000 Sb. V tomto smere soud prvého stupňa odkázal na publikovaný rozsudek Nejvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 1957/2000.
--	---

	<h2>Aplikovateľná právna úprava</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ Kúpna zmluva bola uzavorená - 28. 8. 1999 ■ Omeškanie - 26. 7. 2001 ■ Smernicu č. 85/577/EHS, o ochrane spotrebiteľa pri smlouvach sjednávaných mimo obchodnú provozovnu reciprokovala do právneho rádu CR s účinnosťou od 1. 1. 2001 až novela občanského zákoníku provedená zákonom č. 376/2000 Sb. ■ Odvolací rozsudok – 11.3. 2004 ■ § 205 ods. 2 písm. f) OSP: rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. ■ Dovolanie: § 242 ods. 1 OSP: Dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý.
--	--

Aplikovateľná právna úprava

- Rozsudok Súdneho dvora z 10. januára 2006, **C-302/04, Ynos kft. v.. Jánoš Varga**
- Súdny dvor v rozsudku odmieta odpovedať na prejudiciálnu otázku vnútroštátneho súdu položenú v rámci **sporu týkajúceho sa právneho vztahu, ktorý vznikol pred 1. májom 2004** a to aj napriek tomu, že spor sa priamo dotýka výkladu smernice, ktorá bola do vnútroštátneho práva transponovaná pred 1. májom 2004 (event. aj pred vznikom predmetného právneho vztahu).
- **teória okamžitého účinku komunitárneho práva** na území nových členských štátov, t.j. jeho platnosti a účinnosti okamihom pristúpenia ab initio na všetky právne vztahy vzniknuté pred pristúpením, a ktoré nezanikli, resp. ich účinky (práva, povinnosti, nároky atď.) nadálej pretrvávajú, ak nie je v „prechodných ustanoveniach“ zmluvy o pristúpení (t.j. najmä prílohe aktu č. 14 pokiaľ ide o Slovenskú republiku) alebo v samotnom sekundárnom akte uvedené inak (pozri tiež rozsudok Súdneho dvora z 9.12. 1982 Metallurgiki Halyps A.E v. Komisia, 258/81, ECR 4261, ods. 8).
- **T.j. nepravá retroaktivita:** prípad, keď aplikáciou nového práva dochádza k zmene právneho vztahu – vzájomných práv a povinností²⁹ založených a upravených skoršou právnou úpravou.

Spotrebiteľské zmluvy - § 52 Občianskeho zákonníka

- (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.
Právna forma, t.j. forma prejavu (písomná – ústna)?
- skôr právny základ (nominálna – inominálna, podľa OZ, ObchZ, atď.).
- (4) Spotrebiteľ je FYZICKÁ (od 1.11. 2008) osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.
(C-541 a 542/99 Cape and Idealservice MN RE)
- vec zakúpená na podnikateľské i nepodnikateľské účely?
(C-464/01, Johann Gruber v. Bay Wa AG)

	<h2 style="text-align: center;">Spotrebiteľské zmluvy - § 52 Občianskeho zákonníka</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ (3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. - <i>súkromnoprávny – verejnoprávny dodávateľ</i> ■ Rozsudok Court of Appeal Civil Division (v. Británia), 24.2. 2004, 2004 EWCA Civ 55 Khatun and Others v Newham LBC <ul style="list-style-type: none"> - Smernica 93/13/EHS sa aplikuje aj na vzťah medzi bezdomovcom a orgánom miestnej samosprávy, ktorý poskytuje bezdomovcoví ubytovanie na základe Housing Act 1996 (orgán miestnej samosprávy požadoval uzatvorenie zmluvy o ubytovaní bez toho, aby dal bezdomovcoví možnosť si ubytovací priestor prehliadnuť). ■ Rozsudok Bundesgerichtshof (SRN), 16.4. 2002, X ZR 17/01 <ul style="list-style-type: none"> - Komunitárne právo považuje až na výnimku uvedenú v smernici 90/314/EHS za spotrebiteľa výlučne fyzickú osobu. Odlišné vymedzenie pojmu „spotrebiteľ“ v smernici 90/314/EHS o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb tak, že zahrňa i osobu právnickú, je účelné¹ a chcené.

	<h2 style="text-align: center;">Spotrebiteľské zmluvy - § 52 Občianskeho zákonníka</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Rozsudok Bundesgerichtshof (SRN), 22.12. 2004, VIII ZR 91/04 <p>Ak spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom, napríklad preto, že inak by druhá zmluvná strana s ním zmluvu neuzavrtorila, je potrebné takýto záväzok charakterizať ako obchod a nie ako spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko je potrebné chrániť dobrú vieru dodávateľa a dobrá viera je aj všeobecným princípom zmluvného práva.</p> ■ Rozsudok Súdneho dvora ES z 3.7. 1997, Francesco Benincasa v Dentalkit Srl., C-269/95, ECR 1997, I-03767 <p>Za spotrebiteľa nemožno považovať osobu, ktorá síce ešte nezačala vykonávať svoju podnikateľskú činnosť, ale uskutočňuje právne úkony, ktoré smerujú k začiatiu podnikateľskej činnosti (napr. uzavŕtajú nájomnú zmluvu, ktorej predmetom nájmu je kancelária, ktorú plánuje použiť na neskoršiu podnikateľskú činnosť).</p> ■ Rozsudok Oberster Gerichtshof (Rakúsko) 6.9. 2001, 2 Ob 198/01h <p>Ak do súkromnoprávneho vzťahu medzi dvoma nepodnikateľmi vstúpi na miesto jedného z nich podnikateľ, ide od tohto okamihu o spotrebiteľsky vzťah.</p> ■ Rozsudok Oberster Gerichtshof (Rakúsko) 14.7. 2005, 6 Ob 135/05d <p>Záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi bankou a pol'nohospodárom na základe zmluvy o úvere, ktorý slúži na úhradu dlhov dlužníka z jeho podnikateľských aktivít, sa nemení na spotrebiteľský vzťah v prípade, že tento neskôr zanechá podnikanie.</p>

	<h2>Závislé spotrebiteľské zmluvy</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ § 52a ■ (1) Ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovanií alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne. ■ (2) Ak však z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahradzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.
	<h2>Zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách (smernica 93/13/EHS)</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>dôkaz o kogentných ustanoveniach :</u> ■ § 54 ■ (1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa <u>nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa</u>. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdáť svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršíť svoje zmluvné postavenie. ■ (2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Iura novit curia

■ **nový odsek:**

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy (vzťahy zo zodpovednosti, bezdôvodného obohatenia)?, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, **použijú sa vždy**, ak je to na prospch zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je **obchádzanie** tohto ustanovenia, sú **neplatné (absolútne)**.

§ 153 OSP

- (2) Súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.
- (3) Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloví, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijatelná.

■ **Rozsudok SD ES z 27.6.2000, Océano Grupo Editorial SA v Roció Murciano Quintero (C-240/98) a iní** 35

Iura novit curia

- **§ 121 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb.** v znení neskorších predpisov- **netreba dokazovať** nielen právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, ale aj „**právne záväzné akty**, ktoré boli uverejnené v **Uradnom vestníku Európskych spoločenstiev** a v **Uradnom vestníku Európskej únie**“

- rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. mája 2005, sp. zn. 1 Cdo 190/2004: „posúdenie zistených skutkových okolností pod určitú právnu normu je úlohou súdu ("iura novit curia")“
- nález Ústavného súdu SR, sp.zn. I. ÚS 13/2000, z 10. júla 2001: „vzhľadom na zásadu iura novit curia sa ústavný súd nemôže považovať za viazaného právnou kvalifikáciou, ktorú skutkovému základu veci dal navrhovateľ alebo druhý účastník konania“

36

Iura novit curia

- Pokial' súd rozhoduje o nároku na plnenie na základe skutkových zistení, ktoré by umožňovali **uplatnený nárok po právnej stránke podriadiť pod viac hmotnopravných noriem**, je jeho povinnosťou podľa príslušných ustanovení vec posúdiť a o nároku rozhodnúť, a to bez ohľadu na to, či je v žalobe uvedený právny dôvod požadovaného plnenia; nakoniec žalobca nie je povinný uplatnený nárok kvalifikovať po právnej stránke. V danej veci preto nie je rozhodujúce, či žalobca (a to aj v petite) uviedol, že žiada vykonať na jeho nehnuteľnosti "vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hroziacej škody" (dikcia zhodná s ustanovením § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ale naopak rozhodujúce je, ako v žalobnom petite formuloval konkrétnu povinnosť, ktorej uloženia žalovanej sa domáhal, t.j. vykonanie akých úprav navrhol (v danom prípade preložka elektrického vedenia mimo obec alebo vo forme podzemného kábla) a akými rozhodujúcimi skutočnosťami túto požiadavku odôvodnil
- **(rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2005, sp. zn. 1 Cdo 190/2004).**

37

Zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách

- spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú napriek požiadavke dôvery značné nerovnováhu v právach a povinnostach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, na základe zmluvy (ďalej len "neprijateľná podmienka")
Článok 3 (1) Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.
- **Neplatí:** ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané
- za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah
Článok 3 (2) Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou
- ak dodávateľ neprekáže opäk, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané
  - Smernica:
  - *Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka bolí individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.*
  - *Ked' predajca alebo dodávateľ vzniesie námitku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.*

čl. 4 smernice 93/13

- 1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok **sa hodnotí** so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzavorením zmluvy, v dobe uzavorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.
- 2. Hodnotenie nekalej povahy podmienok sa **nevztahuje** ani k definícii hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné.

39

Neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách

- exemplifikatívny výpočet
- NP sú neplatné (ustanovenia ktoré):
  - a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
  - b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožiteľnosti alebo zabezpečenia pohľadávkyspotrebiteľa,
  - c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
  - d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu

40

Neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách

- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku⁴¹

Neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách

- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči **dodávateľovi** vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči **dodávateľovi**,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzavorennej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba predávajúcemu,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

⁴²

	<h2 style="text-align: center;">NP – odplata – moderačné právo súdu</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ ZRUŠENÉ od 1.11. 2008 ■ ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za neprimeranú odplatu, súd môže odplatu znížiť ■ prihliadne pritom najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebnych úveroch ■ vrátenie bezdôvodného obohatenia ■ nový odsek (6) § 53 OZ ■ Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebne úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy. <p style="text-align: right;">43</p>

	<h2 style="text-align: center;">novela OZ č. 379/2008 Z.z. pokr.</h2>
	<p>§ 53 sa dopĺňa odsekom 7, ktorý znie:</p> <p>„(7) Zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva k nehnuteľnosti je pri spotrebiteľskej zmluve nepriprustné.“.</p> <p>§ 53 sa dopĺňa odsekom 8, ktorý znie:</p> <p>„(8) Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 (<i>zaplatenie celej pohľadávky</i>) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“.</p> <p style="text-align: right;">44</p>

	<h2>Zmluvy uzatvárané mimo prevádzkových priestorov a na dial'ku</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ zákon č.108/2000 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji ■ Transpozícia: <ol style="list-style-type: none"> 1. Smernice Rady 85/577/EHS z 20. decembra 1985 o ochrane spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov 2. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na dial'ku 3. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o marketingu spotrebiteľských finančných služieb na dial'ku

45

	<h2>Podomový predaj (85/577/EHS)</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ predaj tovaru alebo poskytovanie služieb na základe zmluvy uzavretej medzi predávajúcim a spotrebiteľom, najmä <ol style="list-style-type: none"> a) pri akcii (<i>exkurzii, zájazdu</i>) organizovanej predávajúcim mimo miesta prevádzkarne alebo mimo trhového miesta, b) pri návštive predávajúceho u spotrebiteľa, u iného spotrebiteľa alebo na pracovisku spotrebiteľa, ak si spotrebiteľ takúto návštenu nevyžiadal, alebo c) pri návštive predávajúceho u spotrebiteľa, ak si spotrebiteľ návštenu vyžiadal a predávajúci mu ponúkne aj iný tovar alebo službu, o ktorú spotrebiteľ pri vyžadaní návštavy neprejavil záujem. <p>Pri podomovom predaji je predávajúci povinný o.i. písomne upozorniť spotrebiteľa najneskôr pri uzavretí zmluvy na jeho právo písomne odstúpiť od zmluvy do siedmich pracovných dní odo dňa prevzatia tovaru alebo uzavretia zmluvy o poskytnutí služby a uviesť meno a adresu alebo názov a sídlo osoby, u ktorej môže toto právo uplatniť.</p> <p><i>Členské štáty povinne zaistia aby ich národné zákonodarstvo stanovovalo opatrenia vhodnej ochrany spotrebiteľa v prípadoch, v ktorých sa informácie o práve odstúpiť od zmluvy neposkytujú.</i></p>

	<h2>Zásielkový predaj – zmluvy uzavreté na dial'ku (97/7/ES)</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ zmluva, ktorú uzaviera predávajúci a spotrebiteľ na zásielkový predaj tovaru alebo na poskytnutie služby na dial'ku výlučne prostredníctvom prostriedkov komunikácie, ako je najmä - - <ul style="list-style-type: none"> - adresovaný list, - adresovaná tlačovina, - neadresovaná tlačovina, - ponukový katalóg, - inzercia v tlači s formulárom objednávky, - automatické telefónne zariadenie, telefón, - videofón, fax, videotex (mikropočítač a televízna obrazovka) s klávesnicou alebo obrazovkou reagujúcou na dotyk, - rozhlas, televízia pri predaji cez telefón alebo - elektronická pošta <i>internet ??</i> ■ nie uzavieraná...ale <u>uzavretá zmluva</u>
--	---

47

	<h2>Zásielkový predaj – zmluvy uzatvárané na dial'ku</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ informačné povinnosti predávajúceho ■ spotrebiteľ je oprávnený bez uvedenia dôvodu odstúpiť od zmluvy do siedmich pracovných dní odo dňa prevzatia tovaru alebo od uzavretia zmluvy o poskytnutí služby, ak predávajúci včas a riadne splnil informačné povinnosti podľa § 10 zákona č.108/2000 Z.z. ■ ak predávajúci nesplní informačné povinnosti podľa § 10 ani dodatočne, spotrebiteľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy do troch mesiacov od prevzatia tovaru alebo od uzavretia zmluvy o poskytnutí služby. ■ práva spotrebiteľa ustanovené zákonom č.108/2000 Z.z. nemožno vopred zmluvne vylúčiť ani obmedziť⁴⁸
--	---

	<h2>zotrvačný (zásielkový) predaj</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ § 11 zákona č.108/2000 Z.z. <p>Zákaz predaja Predávajúci nesmie spotrebiteľovi dodáť tovar alebo poskytnúť službu, ktoré si spotrebiteľ neobjednal, ak súčasne s dodávkou takého tovaru alebo s poskytnutím takej služby žiada ich zaplatenie.</p> <p><i>Článok 9 Zotrvačný predaj Členské štáty prijmú opatrenia potrebné na:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zabránenie dodania tovaru alebo služieb spotrebiteľovi bez toho, že by boli predtým spotrebiteľom objednané, ak je súčasťou takéhoto dodania žiadost o platbu, - osloboodenie spotrebiteľa od akéhokoľvek protiplnenia v prípadoch nevyžiadanej zásielky, napokolko neexistencia odpovede nepredstavuje súhlas.

49

	<h2>zmluvy uzatvorené na dial'ku – finančné služby</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zákon č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na dial'ku a o zmene a doplnení niektorých zákonov ■ Transpozícia: <ol style="list-style-type: none"> 1. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na dial'ku 2. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu ⁵⁰

	<h2>Odstúpenie od zmluvy uzatvorenej na diaľku – finančné služby</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ Spotrebiteľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy na diaľku bez zaplatenia zmluvnej pokuty a bez uvedenia dôvodu v lehote 14 kalendárnych dní: <ul style="list-style-type: none"> a) od uzavretia zmluvy na diaľku alebo b) od doručenia informácií podľa § 4 ods. 7, ak zmluva na diaľku bola uzavretá na žiadost' spotrebiteľa prostredníctvom prostriedku diaľkovej komunikácie, ktorý neumožňuje poskytnutie informácií podľa § 4 ods. 1 a 5 v listinnej podobe alebo v podobe zápisu na inom trvanlivom médiu. ■ Lehota na odstúpenie od zmluvy na diaľku sa predĺžuje na 30 kalendárnych dní pri poistných zmluvách v oblasti životného poistenia a doplnkového dôchodkového sporenia.
--	--

51

	<h2>Zodpovednosť za vady (zákoná a záručná zodpovednosť)</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ § 619 OZ <ul style="list-style-type: none"> (1) Predávajúci zodpovedá za vady, ktoré má predaná vec pri prevzatí kupujúcim (<i>v súlade so zmluvou</i>). <ul style="list-style-type: none"> - pri použitých veciach nezodpovedá za vady vzniknuté ich použitím alebo opotrebením - pri veciach predávaných za nižšiu cenu nezodpovedá za vadu, pre ktorú bola dojednaná nižšia cena. (2) Ak nejde o veci, ktoré sa rýchlo kazia, alebo o použité veci, zodpovedá predávajúci za vady, ktoré sa vyskytnú po prevzatí veci v záručnej dobe (záruka).
--	--

52

Záručná doba

- § 620

Záručná doba je 24 mesiacov. Ak je na predávanej veci, jej obale alebo návode k nej pripojenom vyznačená lehotá na použitie, neskončí sa záručná doba pred uplynutím tejto lehoty.

Ak ide o použitú vec, kupujúci a predávajúci sa môžu dohodnúť aj na kratšej záručnej dobe, nie však kratšej než 12 mesiacov.

- § 621

Záručné doby **začínajú plynúť** od prevzatia veci kupujúcim. Ak má kúpenú vec uviesť do prevádzky iný podnikateľ než predávajúci, začne záručná doba plynúť až odo dňa uvedenia veci do prevádzky, pokiaľ kupujúci objednal uvedenie do prevádzky najneskôr do troch týždňov od prevzatia veci a riadne a včas poskytol na vykonanie služby potrebnú súčinnosť.

53

Nároky spotrebiteľa

- § 622 – odstrániťné vady

- právo na bezplatné odstránenie vadu
- Právo na výmenu veci

- § 623 – neodstrániťné vady

- právo na výmenu veci
- právo na odstúpenie od zmluvy

54

VADY TOVARU

- **Rozsudok Súdneho dvora ES zo 17.4. 2008, Quelle AG v. Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände, C-404/06, ECR 2008, I-0000**

Článok 3 smernice 1999/44/ES Európskeho parlamentu a Rady z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebny tovar sa má vyklaňať tak, že mu odporuje vnútrostátna právna úprava, ktorá predávajúcemu za predpokladu, že predal spotrebny tovar vykazujúci vadu, umožňuje požadovať od spotrebiteľa náhradu za užívanie vadného tovaru až do jeho nahradenia novým tovarom.

Za predpokladu, že predávajúci dodá vadný tovar, nesplní si riadne povinnosť, na ktorú sa zaviazať predajnou zmluvou, a musí teda preberať dôsledky tohto vadného plnenia. Prebratím nového tovaru ako náhrady za vadný tovar spotrebiteľovi, ktorý zaplatil kúpnu cenu, a teda si riadne splnil svoju zmluvnú povinnosť, nevzniká bezdôvodné obohatenie. Spotrebiteľ iba s omeškaním preberá tovar, ktorý je v súlade so zmluvnými dojednaniami, taký, aký mal dostať pôvodne.

Navýše finančné záujmy predávajúceho sú chránené na jednej strane dvojročnou premičiacou lehotou uvedenou v článku 5 ods. 1 smernice a na druhej strane možnosťou, ktorá je uvedená v článku 3 ods. 3 druhom pododseku smernice, odmietnutie nahradenia tovaru v prípade, ak je tento spôsob odškodenia neprimeraný, ak predávajúcemu z neho vzniknú neprimerané náklady.

55

Následky porušenia zmluvných povinností – úroky z omeškania

- § 369 ods.1 Obchodného zákonníka
(1) Ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 10% vyššie, než je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná v prvý kalendárny deň kalendárneho polroka sa použije počas celého tohto polroka.
- NOVÉ ZNENIE: (1) Ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. **Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho prava.**
- - zák. č. 454/2008 Z.z. od 15.1. 2009

56

	<h2>Následky porušenia zmluvných povinností – <u>úroky z omeškania</u></h2> <ul style="list-style-type: none"> ▪ § 735 ObchZ sa vypúšťa ▪ § 768f ObchZ <i>Prechodné ustanovenie účinné od 15. januára 2009</i> (Ustanovenia účinné od 15. januára 2009 sa nevzťahujú na omeškanie, ktoré vzniklo pred 15. januárom 2009.) ▪ Intertemporálne ustanovenie má za cieľ vyplatiť vztah starej a novej pravnej úpravy. ▪ Nová právna úprava úrokov z omeškania bude dopadáť len na právne vztahy, z ktorých vzniklo omeškanie a ktoré nastali po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. ▪ Pokial' ide o ochranu spotrebiteľa v súvislosti s omeškaním zo vztahov pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, predkladateľ dáva do pozornosti <u>neprimerané sankcie, ako neprimeranú zmluvnú podmienku v spotrebiteľských zmluvách v § 53 Občianskeho zákonníka a inštitút dobrých mravov</u>, na ktoré prihliada sudca a s ktorými súvisí absolútna neplatnosť (§ 39 Občianskeho zákonníka).
--	---

57

	<h2>Následky porušenia zmluvných povinností – <u>úroky z omeškania</u></h2> <ul style="list-style-type: none"> ▪ § 517 Občianskeho zákonníka Omeškanie dlžníka ▪ (1) Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. (2) Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka <ul style="list-style-type: none"> - popri plnení - úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.
--	---

58

Následky porušenia zmluvných povinností – úroky z omeškania

- Dôvody zjednotenia výšky úrokov z omeškania:
postavenie spotrebiteľa nemôže byť rozdielne s ohľadom na režim zákona, ktorý zvolí spravidla dodávateľ (podnikateľ) v typovej zmluve,
- **Výška úrokov z omeškania je podľa predpisov občianskeho práva výškou kogentnou**, pričom všeobecne sa uznáva, že najvyššiu výšku úrokov z omeškania nie je možné prekročiť (podľa OBchZ možno, nie ak ide o SZ!!).
- **Za spotrebiteľa je treba považovať aj podnikateľa za stavu, že do vztahu s dodávateľom vstúpil nie za účelom vykonávania podnikateľskej činnosti.**
- Nie je významné to, že osoba je držiteľom oprávnenia na podnikanie ale významný je obsah právneho vztahu (rozhodnutie Ustavného súdu Českej republiky č. III. US 140/99).

59

Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (586/2008 Z.z.)

§ 3

Omeškanie s plnením peňažného dlhu

(k § 517 ods. 2) – do 31.1. 2008

Výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Prechodné ustanovenie účinné od 1. januára 2009

Ak došlo k omeškaniu pred 1. januárom 2009, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných do 31. decembra 2008.

§ 3 od 31.1. 2008

(1) Výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

(2) Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

	<h2>Trestná zodpovednosť v súvislosti s ochranou spotrebiteľa</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ Novela zo 6. novembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (zatiaľ nevyhlásená v Z.z.) – účinnosť od 20.12. 2008! <p>§ 269a Nekalé obchodné praktiky voči spotrebiteľovi</p> <p>(1) Kto poruší práva spotrebiteľa konaním spočívajúcim v obchodných praktikách, ktoré sa podľa osobitného predpisu o ochrane spotrebiteľa považujú za každých okolnosti za nekalé, hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený alebo z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin prepustený, alebo hoci bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý, potrestá sa trestom odňatia slobody na šesť mesiacov až tri roky.</p> <p>(2) Rovnako ako v odseku 1 sú potrestá, kto poruší práva spotrebiteľa tým, že dá na konanie spočívajúce v obchodných praktikách podľa odseku 1 pokyn, hoci predávajúci bol za obdobné konanie v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý.</p> <p>§ 235 TZ – úzera § 269 TZ – poškodzovanie spotrebiteľa</p>
	<h2>Zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z.</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ d'alejše práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov ■ pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa ■ predaj výrobkov a poskytovanie služieb (k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky)

	<h2>Uzatváranie zmlúv – osobitné prípady</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ smernica č. 97/7/ES o ochrane spotrebiteľa vo vzťahu k zmluvám uzatváraným na diaľku ■ zákon č. 108/2000 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri podomovom a zásielkovom predaji
	63

	<h2>Uzatváranie zmlúv – osobitné prípady</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ smernica č. 90/314/EHS o organizovaných zájazdoch ■ § 741a Občianskeho zákonníka o obstaraní zájazdu ■ zákon č. 281/2001 Z.z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka
	64

	<h2>Ochrana zdravia</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ smernica č. 92/59/EHS o všeobecnej bezpečnosti výrobkov ■ zákon č. 264/1999 Z.z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody ■ zákon č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa
	65

	<ul style="list-style-type: none"> ■ smernica č. 87/102/EHS o spotrebiteľských úveroch ■ zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ■ smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku ■ zákon č. 266/2005 Z.z.o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku
	66

Zodpovednosť za škodu

- smernica č. 83/374/EHS o harmonizácii zákonov a iných právnych predpisov zodpovednosti za vadné výrobky
- zákon č. 294/1999 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom

67

Elektronický podpis a obchod

- smernica č. 1999/93/ES o komunitárnych rámcových podmienkach elektronických podpisov
- zákon č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise
- vyhláška NBÚ č. 542/2002 Z.z. o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom a administratívnom styku
- smernica č. 2000/31/ES o právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti, najmä elektronického obchodu
- zákon č. 22/2004 Z.z. o elektronickom obchode⁶⁸

Rozhodcovské konanie v spotrebiteľských zmluvách

- návrh zmeny zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v 1. čítaní NR SR (tlač 845)
- rozhodcovské konanie predstavuje alternatívu voči občianskemu súdnemu konaniu
- nepochybne predstavuje efektívny prostriedok vymožiteľnosti prava
- MS SR tvrdí, že pokial' však ide o spotrebiteľské vzťahy, niektoré prvky rozhodcovského konania sú neudržateľné z pohľadu záujmu spoločnosti na ochrane spotrebiteľa
  - *rozhodnutie bez pojednávania, doručovanie písomnosti len tým, že sa odošlú na adresu spotrebiteľa a obmedzená možnosť preskúmania rozhodcovského rozsudku súdom, odôvodňujú potrebu zmeny právnej úpravy v prospech spotrebiteľa*

69

ZRUŠENIE ROZHODCOVSKÉHO ROZSUDKU

- Článok 6 ods.1 smernice 93/13 uvádza:
„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzavorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútrostátného práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok nadálej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“
- § 40 zákona č. 244/2002 Z.z. - dôvody na podanie žaloby (ods. 1 písm. c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy)
- **Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby vnútrostátny súd, na ktorý je podaná žaloba o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia, posúdił neplatnosť rozhodcovskej zmluvy a zrušíl toto rozhodnutie z dôvodu, že uvedená zmluva obsahuje nekalú podmienku, hoci spotrebiteľ sa dovolával tejto neplatnosti nie v rámci rozhodcovského konania, ale výlučne v rámci žaloby o zrušenie.**

	<h2 style="text-align: center;">Príslušnosť súdov v cezhraničných spotrebiteľských sporoch</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ pojem spotrebiteľský spor – týka sa práv a povinností založených spotrebiteľskou zmluvou (zmluvná) alebo vyplývajúci zo spotrebiteľského vzťahu (mimozámluvná zodpovednosť) ■ pojem cezhraničný spor - spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom štáte ako v štate súdu konajúceho vo veci. ■ všeobecná príslušnosť súdu ■ bez ohľadu na štátную príslušnosť !! ■ bydlisko žalobcu na území členského štátu EÚ <ul style="list-style-type: none"> - nariadenie č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach ■ bydlisko žalobcu mimo územia členského štátu EÚ <ul style="list-style-type: none"> - nariadenie č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach : i) podľa vnútrostátnych zákonov o MPS (zákon č.97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom) alebo medzinárodných zmlúv (čl. 4) ii) okrem čl. 22 a 23 nariadenia (výlučná právomoc a vol'ba právomoci) <p style="text-align: right;">71</p>

	<h2 style="text-align: center;">možnosti (bydlisko/sídlo SR-EÚ):</h2>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ dodávateľ EÚ (žalobca) – spotrebiteľ EÚ (žalovaný) ■ spotrebiteľ EÚ (žalobca) – dodávateľ EÚ (žalovaný) <ul style="list-style-type: none"> - nariadenie č. 44/2001 ■ dodávateľ mimo EÚ (žalobca) – spotrebiteľ SR (žalovaný) <ul style="list-style-type: none"> - nariadenie č. 44/2001 ■ spotrebiteľ mimo EÚ (žalobca) – dodávateľ SR (žalovaný) <ul style="list-style-type: none"> - nariadenie č. 44/2001 ■ dodávateľ SR (žalobca) – spotrebiteľ mimo EÚ (žalovaný) <ul style="list-style-type: none"> - ?? ■ spotrebiteľ SR (žalobca) – dodávateľ mimo EÚ (žalovaný) <ul style="list-style-type: none"> - zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (§ 37a, súdy SR) <p style="text-align: right;">72</p>

	<h3>Určovanie príslušnosti podľa nariadenia č. 44/2001 v spotrebiteľských sporoch</h3> <ul style="list-style-type: none"> ■ Nariadenie č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (v znení Aktu o podmienkach pristúpenia SR a ostatných štátov k EU a korigenda uverejneného v Ú. v. ES L 242, 5.9.2006, s. 6) ■ všeobecná príslušnosť Článok 2 <ol style="list-style-type: none"> 1. Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa <u>bez ohľadu na ich štátne občianstvo</u> žalujú na súdoch tohto členského štátu. 2. Na osoby, ktoré nie sú štátnymi občanmi štátu, na území ktorého majú bydisko, sa vzťahujú normy právomoci použiteľné na štátnych občanov tohto štátu. ■ Group Joss Reinsurance Company SA v. Universal General Insurance Company (UGIC) (C-241/98) bydisko žalobcu nerozhoduje ■ Článok 59 bydisko fyzickej osoby sa posudzuje podľa vnútrostátneho práva štátu súdu alebo štátu, kde má mať bydisko
--	---

	<h3>Určovanie príslušnosti podľa nariadenia č. 44/2001 v spotrebiteľských sporoch</h3> <ul style="list-style-type: none"> ■ čl. 15 nariadenia – obligatórna príslušnosť (ochrana slabšej strany) ■ nerešpektovanie obligatórnej príslušnosti má za následok neuznanie rozhodnutia (čl. 35 odst. 1 nariadenia) ■ Článok 16 <ol style="list-style-type: none"> 1. Spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy bud' na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydisko, alebo na súdoch podľa miest bydliška spotrebiteľa. 2. Druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydisko. 3. Tento článok nemá vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.
--	--

	<p>Určovanie príslušnosti podľa <u>nariadenia č. 44/2001</u> v spotrebiteľských sporoch</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Od obligatórnej príslušnosti v spotrebiteľských sporoch sa možno <u>odchyliť len dohodou</u> (čl. 17): <ol style="list-style-type: none"> 1. dojednanou po vzniku sporu, alebo 2. ktorá umožňuje spotrebiteľovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele, alebo 3. dojednanou medzi spotrebiteľom a druhým účastníkom zmluvy, ak obaja majú v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štátu, ktorá dáva právomoc súdom tohto členského štátu za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom tohto členského štátu.
	75

	<p>Určovanie príslušnosti podľa <u>nariadenia č. 44/2001</u> v spotrebiteľských sporoch</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ÁNO: vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania (nie sú dotknuté ustanovenia čl. 4 a čl. 5 bod 5, ak ide o zmluvu o predaji tovaru na splátky, zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkoľvek inej forme úveru, ktorým sa má finančovať predaj tovaru) ■ ÁNO: Ak spotrebiteľ uzatvorí zmluvu s účastníkom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má pobočku, zastúpenie alebo inú organizačnú zložku v jednom z členských štátov, tento účastník sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto pobočky, zastúpenia alebo inej prevádzky považuje za účastníka s bydliskom v tomto štáte. ■ NIE: <u>prepravné zmluvy</u> s výnimkou tých, ktorých predmetom je zabezpečenie dopravy a ubytovania za jednu cenu.
	76

	<p>dodávateľ SR (žalobca) – spotrebiteľ mimo EÚ (žalovaný)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ príslušnosť sa určuje podľa pravidiel MPS štátu žalovaného (čl. 4 nariadenia 44/2001) <p><i>výnimky:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ výlučná príslušnosť čl. 22 ■ dohodnutá príslušnosť (prorogácia) čl. 23 ■ pristúpenia na jurisdikciu súdu podľa čl. 24 ■ u obligatórnej príslušnosti podľa čl. 9 odst. 2, 15 odst. 2, 18 odst. 2 ■ nariadenie č. 44/2001 sa ale VŽDY aplikuje na otázku <u>litispendencie a uznania a výkonu rozhodnutia</u>

77

	<p>dodávateľ SR (žalobca) – spotrebiteľ mimo EÚ (žalovaný)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>výlučná príslušnosť (bez ohľadu na bydlisko) čl. 22:</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, súdy členského štátu, v ktorom sa tento majetok nachádza (nie nájom do 6m) 2. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zriadenia, neplatnosť alebo zánik obchodných spoločností alebo iných právnických osôb alebo združení fyzických a právnických osôb, alebo platnosť rozhodnutí ich orgánov, súd členského štátu, v ktorom má spoločnosť právnická osoba alebo združenie sídlo; sídlo súd určí podľa vlastných noriem medzinárodného práva súkromného; 3. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zápisov do verejného registra, súdy členského štátu, v ktorom sa vedia register; 4. v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známok, priemyselných vzorov alebo iných práv 5. v konaniach o výkon rozsudku súdy členského štátu, v ktorom sa rozsudok vykonal alebo sa má vykonať

78

	<h2>Dodatková judikatúra:</h2> <ul style="list-style-type: none"> - právna úprava spotrebiteľských zmlúv sa bude aplikovať na právny vzťah podľa účinnosti právnej úpravy v dobe uskutočnenia právneho úkonu <i>(rozsudok NS ČR z 29.11. 2005, sp.zn. 33 Odo 1351/2004)</i> - smernica 93/13/EHS sa aplikuje aj na vzťah medzi bezdomovcom a orgánom miestnej samosprávy, ktorý poskytuje bezdomovcovi ubytovanie na základe Housing Act 1996 (orgán miestnej samosprávy požadoval uzatvorenie zmluvy o ubytovaní bez toho, aby dal bezdomovcovi možnosť si ubytovací priestor prehliadnuť) <i>(Court of Appeal Civil Division, 24.2. 2004, 2004 EWCA Civ 55 Khatun and Others v Newham LBC)</i>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ■ komunitárne právo považuje až na výnimku uvedenú v smernici 90/314/EHS za spotrebiteľa výlučne fyzickú osobu. Odlišné vymedzenie pojmu „spotrebiteľ“ v smernici 90/314/EHS tak, že zahŕňa i osobu právnickú je účelné a chcené <i>(rozsudok Bundesgerichtshof (SRN), 16.4. 2002, X ZR 17/01)</i> ■ <i>Ak spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom, napríklad preto, že inak by druhá zmluvná strana neuzavorila zmluvu, je potrebné takýto záväzok charakterizovať ako obchod a nie ako spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko je potrebné chrániť dobrú vieru dodávateľa, nakoľko dobrá viera je aj všeobecným princípom zmluvného práva.</i> <i>(rozsudok Bundesgerichtshof (SRN), 22.12. 2004, VIII ZR 91/04)</i> <p><i>(pozn.: znenie čl. 3 (1) smernice 93/13/EHS: Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Slovné spojenie „napriek požiadavke dôvery“ nie je do slov. OZ transponované).</i></p>
--	--

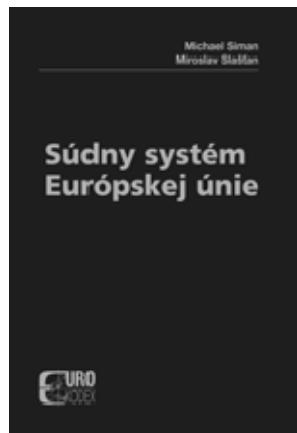
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Za spotrebiteľa nemožno považovať osobu, ktorá síce ešte nezačala vykonávať svoju podnikateľskú činnosť, ale uskutočňuje právne úkony, ktoré smerujú k začiatiu podnikateľskej činnosti (napr. uzatvorí nájomnú zmluvu na kanceláriu, ktorú plánuje použiť na podnikateľskú činnosť). <p style="margin-left: 20px;"><i>(rozsudok Súdneho dvora ES z 3.7. 1997, Francesco Benincasa v Dentalkit Srl, C-269/95, ECR 1997, I-03767)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Ak do súkromnoprávneho vzťahu medzi dvoma nepodnikateľmi vstúpi na miesto jedného z nich podnikateľ, ide o tohto okamihu o spotrebiteľský vzťah.</i> <i>(rozsudok Oberster Gerichtshof (Rakúsko) 6.9. 2001, 2 Ob 198/01h)</i> ■ <i>Záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi bankou a poľnohospodárom na základe zmluvy o úvere, ktorý slúži na úhradu dlhov dlžníka z jeho podnikateľských aktivít, sa nemení na spotrebiteľský vzťah v prípade, že tento zanechá podnikanie.</i> <i>(rozsudok Oberster Gerichtshof (Rakúsko) 14.7. 2005, 6 Ob 135/05)</i>
--	---

81

✓
ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ !!

82

Michael Siman – Miroslav Slašťan
Súdny systém Európskej únie , EUROKÓDEX 2008

83